

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Via Veritatis Ad Vitam Sev Exercitia Spiritvalia

Haineuve, Julien

Antverpiae, 1652

XIX. Veritas. Malum internarum nostrarum tolerantiarum, non tam esse à
patiando, quàm à nolendo pati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60125)

SEPTIMVS DIES.

De Patiendo, ad exemplum à
Christo nobis in Passione
exhibitum.

DECIMANONA VERITAS.

Malum internarum nostrarum tolerantia-
rum non tam esse à Patiendo, quàm à no-
lendo Pati.

*Tristis est anima mea vsque ad mor-
tem, sustinete hic, & vigilate
mecum. Matth. 26.*

MEDITATIO

in Decimamnonam veritatem.

I. PVNCTVM.

Declaratio eiusdem.

Q Vamquam Christus Dominus passus sit
per omnem vitam, quæ continua quæ-
dam Crux fuit, & vita quodammodo mo-
riens: nihilominus tam indigna sustinuit
tempore Passionis suæ, vt illud meritò possi-
mus tolerantiarũ tempus nuncupare: ita no-

O 3

bis

bis etiam, etsi nullum vitæ momentum sit, molestijs eximium, vt in continua pugna constitutis, quædam tamen sunt tempora, in quibus amplius, peculiariusque patiendum est, quemadmodum vidimus esse peculiare abstinendi, agendi que, occasiones: Quare ab illa disponi debet animus, (a) proposito Christi patientis exemplo, de quo hodie meditabimur. At quia materia amplior est, quam ferant reliqui temporis angustia, restringemus ad tria capita pœnas omnes, quæ nobis exemplo Christi sunt tolerandæ.

Primum caput est, pœnarum interiorum, quas ipsi nobis inferimus; alterum, exteriarum, quæ ab hominibus proueniunt; & Tertium earum publicarum, priuatarum ve, quæ Dei prouidentia & iustitia nobis immittit; hæc tria tolerandorum capita, referemus omnia mysteria Passionis, vt fructum tanto uberiorem colligamus.

Et sicut primum occurrens mysterium, est lucta illa, & pœna interior, quam, in hortu oliuarum, sibi Christus inferre voluit, ita deinde, per hanc meditationem, discere incipimus, quo pacto ferri debeant pœnæ similes, quarum ipsi causam damus. & præcipua, quæ nobis hic capienda est, instructio, continetur in decimanona, nobis proposita Veritate

(a) Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, vt sequamini vestigia eius. 1. Petr. 2.

re: Malum, scilicet interiorum nostrarum tolerantiarum, non tam esse, quod patiamur, quam quod pati nolimus; cognito enim hoc vitio, longe erit expeditius, cum Gratia, & exemplo Christi, remedium adhibere. Consideremus ergo prius hoc exemplum & pœnas interiores, quas sustinere voluit, & deinde veritati nostræ propositionis facile assentiamur.

Exhibe tibi Christum cum tribus discipulis ingredientem in hortum oliuarum, vbi Passionis suæ iecit fundamenta, per dolores internos, quos idcirco agoniam nominamus, quod grauissimè illi fuerit cum ijs colluctandum; hos ad sex præcipuè species reuocamus.

Prima fuit Tristitia, (a) quando permisit suæ imaginum formatrici facultati, vt sibi dolores omnes, contumeliasque tolerandas exhiberet, & præcepit appetitui suo, vt earum exciperet vim, omnemque ab illis auersionem quantamcumque inferre sibi posset, sustineret. Grauis sanè fuit hæc animi ægrotudo, & ad illum vitâ priuandum, idonea, vti testari voluit hisce verbis, *Tristis est anima mea, vsque ad mortem.*

Secunda fuit metus (b) quidam & pavor naturalis tantorum cruciatuum: qui menti talem affudit horrorem, vt iuxta partem, quam

O 4

vocat

(a) *Cæpit contristari & mæstus esse. Matth. 26.*

(b) *Et cæpit pauere, & tædere & factus in agonia prolixius orabat, Marc. 14. Luc. 22.*

vocant inferiorem & sentientem, optaret his cruciatibus liberari; sed quia eodem momento sibi obijciebat hanc esse Dei Patris voluntatem, & in passione sua & morte totius generis humani salutem contineri, Metus hic abiit in anxietatem, quid dolor est altero acerbior, quando quis inter duo æquè gravia mala constitutus, nescit cui se parti dedere debeat: & quia decernendum erat aliquid, & tandem pati decernebat, vt ad hoc decretum capiendum induceretur, subiit agoniam, hoc est, luctam, quã horribilior nequit excogitari, oppugnando omnes naturæ propensiones, à subeunda morte, alienissimas, cogendoque vt in illam, etiam maximè repugnantes, ac horrentes consentirent. Atque hæc illi lucta sudorem sanguineum expressit, (a) tam erat violenta & vehemens.

Tercia poena interior, quam vel vna vel ante agoniam sensit, (b) fuit commiseratio singularis, quã illum generis humani calamitates omnes, distinctissimè præ oculis posita, affligebãt. facile est huius acerbiteriam doloris æstimare, ex eo, quem B. Virgo ad pedem Crucis sustinuit, qui cum non fuerit, nisi commiserationis, tam acerbis tamen extitit, vt martyrum nemo acerbiora passus censeatur;

(a) *Et factus est sudor eius, sicut gutta sanguinis decurrentis in terram. Luc. 22.*

(b) *In misericordia sempiterna misertus sum tui, dixit Redemptor tuus Dominus. Isa. 54.*

tur; commiseratio verò Christi ex intuitu miseriarum nostrarum concepta, tantò erat grauior matris commiseratione, quantò nos ille teneriùs complectebatur, quàm illa natum suum, & quantò maiorem ille in nobis miseriam animaduertebat, quàm videret illa in filio, etiam in cruce languenti, exspiranti-que; animaduertebat enim in nobis peccatum, quod omnium miseriarum miserrimum est.

Quarta erat notitia & dolor de iactura tot animarum, suo ipsarum vitio periturarum, tametsi tanta pateretur, & pretium sanguinis sui, pro illarum salute, consecraret. Acerbus sanè erat hic sensus, expendere tantos cruciatus in solutionem gratiarum tum collatarum, tum ijs conferendarum, qui illas nollent in suum vsum conuertere, & qui erant æquè perituri, atque si illorum causa nihil omnino sustinuisset; imò qui vel ob hoc ipsū, (a) grauioribus erant æternùm addicendi supplicijs, quòd passus esset, quodque gratias accepissent, quibus abuterentur.

Quinta erat pudor horribilis & confusio, videntis se oneratum omnibus hominum sceleribus, pro quibus vadem se præstiterat, & sibi attribuentis crimina omnia, quæ profligatissimi quique vel patrarant, vel erant patraturi.

O S

(a) *In ruinam multorum. Luc. 2.*(b) *Posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum. Is. 53.*

patraturi, quasi illa ipse commisisset, sub isto, deinde schemate presentantis se Patri aeterno, ad poenas excipiendas, imò jam diuinae iustitiae manum & poenas excipientis quasi reus ipse foret & peccator, qui peccatorum omnium personam sustinebat, & omnium nomine patiebatur. Hoc, inquam, in statu se intuens, tali pudore suffundebatur, qualem ipsimet peccatores merito experirentur, si tam clarè coram Deo, qui se grauiter offensum testaretur, sui criminis foeditatem haberent perspectam.

Sexta ex praecedenti consequens, fuit contritio de peccatis omnibus, in quorum satisfactionem poenas suas subibat, ut illa euaderet tantò integrior perfectiorque; quia verò contritio, si rectè obitur, dolor est omnium dolorum acerbissimus, dubitare non potes, quin ea, quam Christus elicuit, fuerit perfectissima, adeoque quin acerbissimus fuerit illius sensus.

Non nega animae tuae pios affectus, quos, haec consideranti, suggeret gratia; sed ne illis tantopere insiste, ut non studeas cognoscendae veritati in hac meditatione proposito, referendoque fructui, quem Christus intendit, qui idcirco has poenas sustinuit, ut nos doceret nostras sustinere. Profectò necesse est ingens fuisse Christo desiderium docendi nos tolerantiam, quandoquidem, ut illam nos doceret, tanta ipse voluerit tolerare.

Sed

Sed a
exen
mus
inter
ctu vi
nobis
bescin
stris
ction
ment
immo
bitus
sic inu
statu
rectè a
est, por
cùm re
obnox
dum a
illa rei
re vol
Ver
bellion
affigin
lio do
que, v
videatu
ad has
plecter
(a) Tim
runt n

Sed & valdè necessarium nobis erat eiusmodi exemplum, cum à nulla re magis abhorreamus, quàm à tolerantia, maximè poenarum interiorum, quæ, sicut ab animi vitio, & defectu virtutis procedere videntur, ita pudorem nobis aduertentibus incutiunt, easque erubescimus superioribus aut conscientia magistris aperire. (a) Et quod in his animi afflictionibus grauissimè torquere solet piamentes, est metus assentiendi motioni alicui immoderata; est dubitatio, consensûsne præbitus sit; est quædam caligo, quâ conscientia sic inuoluitur, vt discernere nequeat, sitne in statu gratiæ, an peccati; an quod actum est rectè actum sit, an secus; an quod agendum est, possit sine Dei offensione adimpleri. Quæ cum toleratu difficillima sint, experimur talè obnoxium voluntatis nostræ, vt quemadmodum asserit allata veritas non tam difficile sit illa re ipsa ferre, quàm vt ferre velit, disponere voluntatem.

Verum quidem est, illum obnixum & rebellionem voluntatis procreari ab illo, quo affigimur, malo; sed is obnixus, & hæc rebellio dolorem internum sic exaggerat augetque, vt omnis dolor in hoc obnixu consistere videatur, adeoque si induci posset voluntas ad has molestias promptè libenterque amplectendas, iam nullus in his existeret dolor.

O 6

vti

(a) *Timor & tremor venerunt super me, & contexerunt me tenebra.* Psal. 54.

vti videmus nullum aut exiguum esse in pœnis voluntarijs & sponte susceptis, quod idcirco ferre non est graue, quod ferre velimus. Si ergo vellemus has animi molestias, & ex necessitate faceremus, vt aiunt, virtutem, acceptando illas tam lubenter, atque si penes nos esset earum optio, mellis amplius, quàm fellis experiremur, gauderemusque cum Apostolo, (a) in passionibus nostris; placet enim quidquid libet & ea sola, (b) quæ non libent, molesta sunt.

Adde, & in alio quoque sensu, qui non minori consideratione dignus est, quàm prior, agnosce veritatem nostræ assertionis. Quando dicitur, malum tolerantiarum nostrarum, non tam esse in patiendo, quàm in nolendo pati: sensus est, quod ob defectum volitionis, pereat rerum tolerandarum meritum, cuius iactura malum sit grauius, quàm pati: indignamur, obmurmuramus, Deum offendimus, & reddimus nos obnoxios plurimis pœnis alijs, quas hæ culpæ procreant, quæ sine comparatione mala grauiora sunt & formidabiliora, quàm aliquam animi afflictionem sustinere: atque adeo veritas est, cui contradici nequeat, tantum malum non esse, pati, quantum pati nolle: nam, præterquam quod minus pateremur animo lubenti patientes, accedit præterea meritorum cumulus &

(a) Coloss. i. (b) Nihil est alicui pœna, nisi quod est contra voluntatē. Ansel. l. de Conc. Virg. c. 4.

solationum : vbi è contrario si pati nolimus, accumulatur sine vilo merito dolores, quin & cum periculo demerendi, subeundique pœnas debitas impatientiæ, ac perfidiæ voluntatis in Deum, dum Crucem excutit, insurgentis.

Hæc omnia luculenter exemplo Christi has, quas vidimus pœnas, subeuntis confirmantur : Cùm enim in remedium malorum nostrorum, voluerit ipse sua tolerare, neque tamen aliter adhibuerit ijs remedium, quam impartiendo nobis gratiam suam, quâ tolerare possemus, & relinquendo exemplum, quo ad id volendū^(a) induceremur: manifestè commonstravit minus malum esse tolerare, quàm nolle tolerare, quandoquidem remedium ab illo non tam fuit adhibitum, vt à malo pœnæ nos eximeret, quàm vt nos ad illud volendum excitaret. Itaque necessario concludendum est, malum non in sustinendi molestia, sed in defectu voluntatis extitisse, quandoquidem huic applicet medicinam, & in hunc effectum nobis reliquerit exemplū suæ passionis, vt post perspiciemus.

O mi IESV, vtinam beneficij magnitudinem, quâ me tibi deuinxisti, satis possem estimare!

(a) *Recozitate eum, qui talem sustinuit à peccatoribus aduersum semetipsum contradictionem, vt ne fatigemini animis vestris deficientes; nondum enim vsque ad sanguinem restitistis, aduersus peccatum repugnantes, Hebr., 12.*

mare! Fateor me tibi magis obstrictum ratione præbiti exempli, quo me, vt pati velim, excitasti, quam si me penitus ab omni re patienda liberasses; Majus enim bonum est, pati velle, quàm non pati. Sed heu? quàm parum agnoui hoc tantum bonum, quandoquidem me toties opposuerim tuæ gratiæ, measque afflictiones non nisi grauatè, inuitoque animo sustinuerim! Da, obsecro, vt agnoscam, quàm fecerim hoc immeritò, & sic me pœniteat præteritarum culparum, vt reddar tantò magis, capiendis alijs in futurum consilijs, idoneus.

II. P V N C T V M.

Aduersio in vitam præteritam, & statum præsentem.

TRia hinc tibi obseruanda sunt circa vitam præteritam, & affectionem naturæ tuæ, in futurum.

Primò, quænam sunt internæ illæ molestiæ, quibus potissimum diuexaris? quales tibi videntur?

Secundò, quo genere contradictionis illis repugnas? an merè naturalis est, & ex motu primo, vt aiunt, an verò voluntaria & deliberata? in quæ vitia hinc deduci soles? nõne nimium indulges tristitiæ? nõne despondes animo? non abis in modicas quasdam desperationes,

rationes, in querimonias, in obrectatiūculas diuini numinis, & in eas miserias, quò contradictio voluntatis pati abnuentis, præcipitare solet animam, quæ ei non resistit? Dese has omnes miserias, & erubescere.

Tertiò, quæ interim dum affligerere, bona præstare poteras, quæ neglexisti? quæ plerumque inquiris hisce occurrentibus animi molestijs remedia? nõne te ipse destituis, remedio nullo quæsiro? fors humana sunt solatiola, quæ sectaris? resistisne primis tentationum motibus? an confugis ad precum subsidia? meministine tum IESV Christi? magnane es in illum fiduciã? illius opem imploras? quidnam agis?

O quam verendum est, ne nihil agas aliud, quàm quòd voluas animo tuum malum; cogites te esse mortalium omnium miserimum; inquiras absque fructu, quo te modo istis miserijs expedias; te magis perturbes, malumque malo cumules, & tantam gratiarum, spiritualiumque donorum facias jacturam, quantum facere posses incrementum, si alijs cogitationibus animum applicares. Pœniteat te rursus horum omnium vitiorum, & vni contritionem tuam cum dolore IESV Christi, vt tantò fit ad obtinendam veniam & medicinam efficacior.

III. PUNCTVM.

Propositum in futurum.

CVM totum malum in eo consistat, quod internas molestias ferre nolimus, omne quoque remedium, & propositum nostrum in eo constituendum est, (a) vt cum diuina gratia, & intuitu huius exempli Christi seruatoris, excitemus voluntatem nostram ad eas imposteras acceptandas, approbandasque, quemadmodum suas Christus acceptauit, approbauitque. Verum equidem est, abhoruisse illum à subeundis ijs contumelijs & supplicijs Passionis suæ, & hunc horrorem procreasse magnam earum partem pœnarum, quas mox considerasti; nihilominus hoc horrore & contradictione, quæ non erant nisi in appetitu, & parte sentienti, procul habitis, semper iuxta voluntatem diuinam & humanam pati volebat, quin & ipsum illum horrorem & obnixum appetitûs volebat, vt te doceret, non existere malum culpæ (quod malum est grauissimum, & maximè formidandum) in illo naturæ sensu, quamdiu illi voluntas ope diuinæ gratiæ, & suæ, quâ pollet liberta-

(a) *Per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in auctorem fidei, & consummatorem Iesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contempta. Heb. 12.*

libertatis, resistit, & modò pati velis nobiliori
tui parte, quam vocant superiorem, etsi nolit
inferior, atque à patièdo abhorreat.

O quam potens est hoc, si rectè expendi-
tur, exemplum! nam radicem ipsam petit &
causam mali, vt remedium illi adhibeat; clarè
demonstrat has interiores pœnas omni culpa
& probro vacare, contra quam imponit na-
tura, nos hoc nomine plurimum diuexans?
quandoquidem Iesus ipsa nimirum sanctitas
hanc internam contradictionem & obnixum
sustinuerit; quandoquidem non erubuerit il-
lam suis Apostolis manifestare, volueritque vt
toti mundo innotesceret.

Si timeretur, ne hæc pugna interior inducat
ad consentiendum peccato, factum benè,
modo (a) metus moderatus sit & rationi
consentaneus. Nunquam illi consenties, nisi
volueris, tantum resiste morui immoderato; &
vel ob hoc ipsum amanda tolerantia est, ne
in impatientias, in querimonias, aliaq; pecca-
ta prolabaris. Plus ipse tibi infers mali, affli-
gendo te immoderatè ob malum tuum, quam
malum istud inferre tibi posset, si pacato vel-
les animo sustinere: quin potius erit causa
plurium virtutum, quas in hac patientia,
& conformatione tuæ, cum diuina, volunta-
tis poteris exercere. Volis, nolis, patiendum
est; nonne ergo præstat, volentem pati, cum
minus

(a) Sustine sustentationes Dei, coniungere Deo &
sustine. Eccl. 2. vide Iacobi 1.

minus patiamur, & acquiramus plus merito-
rum, insequendo Christi vestigijs, & illius ex-
emplo, nos ad Dei Patris arbitrium totos ac-
commodando?

Quod si dicas optare quidem hanc accom-
modationem voluntatis tuæ cum diuino ar-
bitrio, sed assequi non posse, propter internam
illam pugnam & rebellionem: falleris, si hinc
existimas te illam non assecutum, quod nullo
eius sensu tangaris, imò sensus experiaris
contrarios, dummodo enim sensus illi con-
trarij solùm existant in parte sentiente, non
autem in parte compote rationis, vbi propria
virtutis & vitij meriti & demeriti sedes est,
nihil curare oportet, & eadem ratione ferenda
est hæc naturæ rebellio, quam ab incumben-
tibus molestijs experimur, quæ ferimus ipsas
molestias, & motus alios, qui non sunt in no-
stra potestate.

Si petis indicium, quo agnoscas vtrum hæc
contradictio sit solùm in parte sentiente, an
verò etiam in rationali: Memineris quod sæ-
pe assequi meditando potuisti, nullum esse
certius quàm vt videas, an ob contradictio-
nem hanc, nihil deliberatè omittas eorum,
quæ officij tui ratio tum temporis à te requi-
rit, aut re ipsa labaris in vitium aliquod, quod
posses, si liberet evitare? vt exempli gratiâ, si
ratione huius contradictionis, obmurmuras,
si te perturbas & affligis, signum est, esse volũ-
tariam, quandoquidem te impellat ad actio-
nes,

nes, quæ tibi deliberatæ sunt, quasque par
esset, omitti: si verò loco illarum querimonia-
rum te recipis ad orationem, dicisque cum
Iesu tuo, (a) *Pater non mea voluntas, sed tua fiat,*
& reapse nihil aduersum agas ipsius volunta-
ti, indicium est, hunc sensum contrarium esse
merè naturalem, neque impedire, quo minus
eodem tempore, pati paratus sis, velisque.
Cum enim dicitur, malum nostrarum tole-
rantiarum non tam esse, quòd patiamur,
quàm quòd nolimus pati, sensus est de volun-
tate superiori & compote rationis, in qua sita
est nostri libertas arbitrij, non de inferiori &
solùm sentiente, quæ à nobis non pendet:
vnde sequitur, etiam remedium, quod huc ad-
uersus illas naturæ, à patièdo alienæ, con-
tradictiones offertur, intelligi debere de vo-
luntate superiori, quâ in occurrentes tole-
rantias consentiente, attendi non debet
ad morus alios, qui eodem tempore
huic voluntati contrarij persentiscuntur.

Hac ergo super re effinge proposita tua:
non teterreant terrores tui; ne mouearis
motibus tuis inordinatis; ne te perturbet tuæ
perturbationes, ne tristitiæ tuæ te contristent,
denique ne de malis tuis, tibi malum confice:
solùm memineris tui Iesu, qui has naturæ
contradictiones sentire voluit, vt te doceret
tuas sustinere; quodque si habeas appeti-
tum & voluntatem sentientem, à qua mo-
uearis,

(a) Luc, 22.

uearis, contristeris, perturberis, malumque tibi pocreetur, etiam polleas alia rationali, potentiorique cum diuina gratia, cuius ope non inhaereas immoderatè tuis tristitijs, non perturberis teque eximas à malo, quin potiùs gaudeas, referasque fructum longè vberiore, quàm si fores miseriarum expers.

Nostrū igitur est, anime mi, vt generosè statuamus, cū diuina gratia quiduis exēplo Iesu patientis lubenter sustinere; neque in excusationem adducamus, Deum illum fuisse, nos verò fragiles esse homines, nam etsi Deus esset, nihilominus quā homo patiebatur: assumpsit imbecillitatem nostram, vt sua nos fortitudine roboraret; pœnas extimuit, vt animos nobis adderet, doceretque in pœnis & timoribus, non peturbari.

COMPENDIUM MEDITATIONIS in decimamnonam veritatem.

I. P V N C T V M.

Declaratio eiusdem.

QVanquam vix aliquid temporis nobis suppetat in hac vita, quo non quidpiam patiamur, quædam tamen tempora sunt, in quibus plura sustinemus, vti sunt occasiones non nullæ, agendo abstinendoque ac-

com-

commodatiores. Et verò videmus etiam Christum Dominum omni vita patiendi argumentis exercitatum, grauiora tamen per- tulisse tempore Passionis suæ, vbi præsertim nobis exhibuit exemplum patiendi, ad quod disceremus nos nostraque componere. Et quia pœnæ nostræ sunt vel internæ à nobis prouenientes, aut externæ, illatæ ab homini- bus, aut vtræque, quæ ab ipso Deo submit- tuntur: referemus veritates & meditationes hoc die peragendas ad tria hæc capita: & initium cum Christo facientes ab interiori- bus, subeamus in hortum oliuarum, videa- musque quid illic patiatur: vt tanto luculen- tior euadat propolita nobis veritas.

Dolores omnes illius interni sex generi- bus continentur, quorum prima est tristitia, quando obiecit imaginationi suæ, quidquid afflictare poterat, & doloris tædijque vehe- mentia vitam elidere.

Secundum est agonia seu lucta, quando post metum tormentorum, & anxietatem mentis hinc supplicia detrectantis, inde ap- petentis, tandem se dedit ea vi & aduersus naturæ procliuatatem, contentione, vt sudore sanguineo manârit.

Tertium, commiseratio è generis humani calamitatibus concepta, tam vehemens, vt pati maluerit ad asserendos homines, quam eos in suis miserijs intueri.

Quartum, dolor de iactura tot animarum,
nihil

nihil profutura passione sua, damnandarum.

Quintum, verecundia, dum videret se sceleribus nostris oneratum, pro quibus se vadem præstiterat, & quorum subibat pœnas.

Sextum; contritio, & pœnitentia de ijs concepta, vt plenissimè faceret satis. His saliquan o tempore, quamdiu nimirum affectus te detinebit, consideratis, agnosces ante omnia, vehemēs fuisse in Christo patientiam nos docendi desiderium, quando quidem ijs se pœnis subiecerit, quæ non solum erant acerbissimæ, verum etiam videri poterant ab ipsius personæ dignitate, alienissimæ. Erat verò etiam necessarium tale exemplum, quo accenderemur ad acceptandas promptiore animo pœnas, præsertim interiores quæ à nobis ipsis procedunt, ideoque tam probrosæ nobis videntur, vt inducere vix possimus animum, quò velit illas sustinere; cum tamen, vti fert proposita veritas, malum illarum, non tam insustinendo situm sit, quam quò eas sustinere nolimus, quod triplici sensu verum est.

Primò, si æquo animo acceptaremus molestias quæ euitare non possumus, grauius sanè non affligerent nos, quam pœnæ sponte vel afflicti corporis causa, velex nutu superiorum, voluntariè susceptæ; quandoquidem, si planè loqui volumus, solus obnoxius voluntatis in pœna, pœnam molestiamque progeneret.

Secun

Secundò , dici potest malum toleran-
 tiarum nostrarum consistere in nolendo illas,
 quod hæc interior rebellio impediatur meritum
 patientiæ , quod malum profectò est ipsâ to-
 lerantiâ grauius: nam vti felicitatis est, mereri
 posse patiendo, ita quoque summum miseria-
 rum est, tam pati ineptè, vt nihil aliud patien-
 do promerearis quam patiendorum cumu-
 lum.

Sed Tertio, quod manifestè exponit nostri
 effati veritatem, est Christi exemplum , qui
 cum idcirco suas illas animi molestias tulerit,
 vt nostris malis faceret medicinam , non
 fecerit autem pacto alio , quam nobis relin-
 quendo gratiam suam, & exemplum, quibus
 possemus, & vellemus pati: clarissimè demon-
 strauit, tantum non esse malum pati , quan-
 tum pati nolle, cum remedium quod nobis
 obtulit, non tam sit , vt malo nos eximeret
 quam vt excitaret nos ad illud volendum,
 quando eius tolerandi nobis incumberet ne-
 cessitas.

O mi Iesu , quantum tibi obstrictus sum
 ratione huius lectionis, quam mihi imprime-
 re patiendi voluisti! maius sanè beneficium
 est, quam si me omnibus animi molestijs red-
 didisses eximium; maius enim est , eas pati
 velle , quam iisdem eximi, vt grauius est
 malum, eas pati nolle, quam re ipsa susti-
 nere.

II. PUNCTVM.

*Aduersio in vitam præteritam,
præsentemque.*

COgita imprimis quænam sint molestiæ internæ tibi familiariores. Secundò, quam sentias contradictionem, eâne voluntaria sit, an præter voluntatem, & quæ hanc vitia consequantur. Denique qualia sint bona quæ peragi à te possent, & à te negliguntur in hisce molestijs & contradictionibus, ita vt ne remedio quidem vti velis eoque facillimo, quale esset si mentem aduerteres ad Iesum tuum, cuius sola cogitatio rectè suscepta potuisset tibi in omnibus istis certaminibus animos addere, vt non nisi victor & cum laurea inde recessisses. Verùm maluisti turpiter cedere mœrori, quàm cum Iesu pugnare glorioseque vincere. O vilem ignaumque animum qui idcirco tantùm vincitur, quod modicam pugnam detrectet! Erubescce hanc ignauiam.

III. PUNCTVM.

Propositum in futurum.

ERit vt præ oculis habeas hoc seruatoris exemplum, vnde discas internos crucia-

tus

tus non solum æquo animo, verum etiam
 iubenti volentiq̄e acceptare. Nihil est, quod
 inde erubescas, cum videas Jesum istos metus,
 anxietates, dolores, istamq̄e partis sentientis
 cum rationali pugnam pati voluisse. In hac
 pugna & contradictione malum non est, sed
 in ignavia obfirmandi animum: & hæc igna-
 uia aliunde non prouenit, quam quod non
 decernas agere ea ratione & gratia, quidquid
 potes, neque ferre patienter, quidquid decli-
 nare non potes. Nam etsi tu ipse te afflictes,
 & nonnunquam possis ope gratiæ, te ab hac
 afflictione liberare, id tamen tibi semper non
 est integrum, & tum sustinere te ipsum debes,
 nolendo plus, quam possis congruenter ratio-
 ni, imò nolendo ne quidem plus posse, quan-
 do quidem id nolit Deus & cum Iesu dicen-
 do: *Fiat tua voluntas, ô Pater, non mea*: Tumq̄e
 frueris ingenti hoc commodo, quod minus
 patiere sine vlllo dispendio meritorum, quin
 & sæpe cum eorundem etiam accessione,
 tantò cumulationi, quantò libentiùs pati vo-
 les quantoq̄e minus, patieris.

Quod si eam patiendi voluntatem non ex-
 periris, quin potiùs sentias aliquem obnixum
 & quandam quasi voluntatem his sufferendis
 molestijs contrarium, ne moueare; modò ni-
 hil ratione huius contradictionis agas immo-
 deratè: procedit illa ab appetitu solum sen-
 tiente, qui extra potestatem tuam est, non
 autem à voluntate rationis compote, quæ tui
 est

est iuris: idque patet ex eo: quod omnes actus
tui liberi potius ratione consentiant quam
appetitui; nam si dissentirent, erumperetque
aliqua querimonia & impatientis animi nota
esset ea contradictio voluntatis, quandoqui-
dem se proderet in ijs motibus, qui illi sunt
liberi. O calamitatem, quod eam nobis possi-
mus accersere mala! imò verò o felicitatem,
quod ijs malis plurimum nobis boni accerse-
re possimus, modò lubeat amouere pœnas
inutiles, quas eorum causâ nobis ultro inferi-
mus, & animo lubenti illa sustinere, quorum
nullum aliud est, quam in ferendo, reme-
dium.

